

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики музичного виховання та диригування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНТЕГРОВАННИЙ КУРС «МИСТЕЦТВО»**

підготовки бакалавра

з галузі знань А Освіта

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО)»**
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметна спеціальність А4.13 Середня освіта (Мистецтво.
Музичне мистецтво)

Кваліфікація: Вчитель-бакалавр музичного мистецтва закладу загальної середньої освіти,
музичний керівник дошкільного закладу,
викладач початкових спеціалізованих навчальних
мистецьких закладів (за видами)

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 27 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ - 2025

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Інтегрований курс «Мистецтво»
Викладач (і)	Маскович Тетяна Миколаївна , кандидатмистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування
Контактний телефон викладача	+380377109086
Е-mail викладача	tetiana.maskovych@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	Система дистанційного навчання Карпатського національного університету імені Василя Стефаника https://ceeq.cnu.edu.ua/vkhid-2/ Профіль (cnu.edu.ua)
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kmvd.cnu.edu.ua/ Також доступні усі можливі консультації шляхом онлайн та офлайн.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна **Інтегрований курс «Мистецтво»** спрямована на формування у здобувачів вищої освіти музичних спеціальностей цілісного уявлення про мистецтво як взаємопов'язану систему художніх явищ та важливу складову професійної діяльності музиканта й педагога. Курс передбачає міждисциплінарний підхід до вивчення мистецтва та розкриває взаємодію музики з образотворчим мистецтвом, театром, хореографією, екранними й синтетичними видами мистецтва.

Мистецтво розглядається як особлива форма відображення дійсності, естетичний художній феномен і спосіб пізнання світу та самопізнання особистості, що ґрунтується на осмисленні фундаментальних категорій краси, гармонії, ритму, пропорційності та цілісності. Предмет навчальної дисципліни полягає в інтеграції знань з різних видів мистецтва у контексті загальних закономірностей художнього мислення, естетичного пізнання та творчої діяльності людини.

У межах дисципліни здобувачі вищої освіти опановують основні естетичні й мистецтвознавчі поняття, набувають умінь аналізу та інтерпретації мистецьких творів,

необхідних для глибшого розуміння стилю, жанру та художнього образу в музичному мистецтві. Особлива увага приділяється застосуванню інтегрованого підходу у виконавській і музично-педагогічній практиці, зокрема в контексті міжпредметних зв'язків та сучасних освітніх підходів.

Дисципліна поєднує теоретичну підготовку з практичними формами навчальної діяльності аналітичного й рефлексивного характеру та сприяє розвитку художньо-естетичної культури, критичного мислення, творчої активності й формуванню професійних компетентностей, необхідних для подальшої виконавської, педагогічної та науково-дослідної діяльності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти художньо-естетичної культури, цілісного уявлення про мистецтво як інтегративне явище культури, а також розвиток здатності до сприймання, аналізу, інтерпретації та творчого використання мистецьких знань у професійній і соціокультурній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та художніх явищ;
- засвоєння системи базових художніх і мистецтвознавчих знань, що відображають специфіку та взаємодію різних видів мистецтва;
- розвиток умінь сприймання, аналізу, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва;
- стимулювання художньо-творчого самовираження, креативного мислення та здатності до діалогу;
- формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в культурному житті суспільства.

Методологічні засади дисципліни

Опанування навчальної дисципліни ґрунтується на поєднанні компетентнісного, особистісно орієнтованого, діяльнісного та інтегративного підходів, що забезпечують формування предметних, міжпредметних і ключових компетентностей, розвиток індивідуальних художніх здібностей і здатності застосовувати мистецькі знання у практичній діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність до критичного мислення.

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність проявляти ініціативу та генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти у процесі навчання основ музичного мистецтва, художньої культури, теорії

і практики художньо-творчого розвитку учнів, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в базових закладах освіти.

ФК 2. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методиці викладання музичного мистецтва.

Метою вивчення навчальної дисципліни досягнення шляхом реалізації таких завдань загальної мистецької освіти наступних завдань:

- виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток художніх інтересів, естетичних потреб;
- формування системи художніх знань, яка відображає видову специфіку і взаємодію мистецтв;
- розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження, до діалогу;
- розвиток художніх здібностей, креативного мислення;
- формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Основні цілі: загальна мистецька освіта ґрунтується на принципах: наступності між початковою, основою і старшою школою; поєднання загальнолюдського, національного та етнокраєзнавчого аспектів змісту освіти; інтегративності, спрямованості на поліхудожнє виховання учнів; креативності (пріоритет творчої самореалізації); варіативності змісту, методів, технологій; діалогічності, полікультурності.

Опанування учнями мистецтва в основній школі ґрунтується на засадах компетентнісного, особистісно орієнтованого, діяльнісного та інтегративного підходів.

Компетентнісний підхід сприяє формуванню предметних, міжпредметних і ключових компетентностей. Особистісно орієнтований підхід забезпечує розвиток в учнів індивідуальних художніх здібностей (музичних, образотворчих та ін.), творчого потенціалу.

Діяльнісний підхід спрямований на розвиток художніх умінь і здатності застосовувати їх у навчальній та соціокультурній практиці.

Інтегративний підхід виражається в акцентуванні взаємодії різних видів мистецтва в рамках освітньої галузі та пошуку міжпредметних зв'язків із предметами інших освітніх галузей, інтеграції шкільного навчання мистецтв із соціокультурним середовищем.

ФК 8. Здатність використовувати професійно-профільні знання та навички при вихованні та навчанні музикантів, у процесі формування естетичних поглядів, тенденцій та художніх смаків; аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів і форм, уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження і позиції з основ музичного мистецтва.

ФК 10. Здатність будувати індивідуальну освітню траєкторію в системі безперервної педагогічної освіти; застосовувати сучасні технології психолого-педагогічного діагностування в галузі педагогіки мистецтва та сучасні інформаційні технології в галузі.

ФК 11. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва; здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва у виконавській та педагогічній діяльності.

ФК 13. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методиці викладання музичного мистецтва.

ФК 14. Здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі; демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

Результати навчання:

РН 2. Здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки.

РН 4. Готовність до художньо-творчої, музично-виконавської діяльності; інтерпретування музичних творів; реалізації колективних, індивідуальних музичних проектів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів, відповідно до їх вікових особливостей.

РН 5. Знання хореографічної термінології рухів і вправ; вміння активізувати та розвивати творчі здібності засобами музичної виразності, відображення їх у рухах; застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

РН 6. Вміння використовувати знання, уміння і навички зі спеціалізованих професійних дисциплін в процесі вирішення практичних завдань під час проходження практик.

РН 7. Володіння навичками самостійної роботи з фаховою літературою та навчально - художнім репертуаром з диригування; найрізноманітнішим ансамблевим та інструментальним репертуаром різних епох, жанрів і стилів.

РН 10. Готовність до свідомої педагогічної та виконавської діяльності, до планування й організації виконавського та педагогічного процесу, концертних програм і культурно-мистецьких проектів.

РН 16. Знання репертуару, необхідного для музичного та художньо-пізнавального розвитку інструменталіста; композиторських, виконавських стилів, жанрів світової музичної літератури; специфіки гри на інструменті; знання методики поетапного вивчення твору; особливостей роботи над звуком, метро-ритмом, інтонацією, штрихами, динамікою; вміння застосовувати набуті творчо виконавські навички у педагогічній діяльності.

РН 17. Здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі; демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські / практичні заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	четвертий	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Модуль 1.Музика як вид мистецтва Тема 1. Види музичного мистецтва.	2		4
Тема 2. Народна музика. Професійна музика	2		4
Тема 3. Взаємодія музики з іншими видами мистецтва (образотворче мистецтво, архітектура, література, театр, цирк, кіно) Контроль самостійної роботи: Контрольна робота.	2		4
Модуль 2. Образотворче мистецтво Тема 4. Види мистецтва Графіка. Живопис. Скульптура. Декоративно-прикладне мистецтво	2		4
Тема 5. Взаємодія образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва (архітектурою, літературою, музикою, театром, цирком, кіно)		2	4
Тема 6. Жанри музичного мистецтва.Жанри камерно-вокальної музики. Жанри хорової музики.	2		4
Тема 7. Жанри камерно-інструментальної музики.Жанри симфонічної музики Завдання: Зробити виконавський аналіз творів.	2		4
Тема 8. Жанри образотворчого мистецтва. Анімалістичний жанр. Пейзаж. Портретний жанр Контроль самостійної роботи: Контрольна робота - реферат	2		4

Тема 9. Портретний жанр. Побутовий жанр. Натюрморт	2		4
Тема 10. Жанри: історичний, міфологічний, релігійний, батальний Контроль самостійної роботи: Контрольна робота - реферат (захист)		2	4
Тема 11. Музика: діалог традицій і новаторства. Мистецтво в нашому житті. Новітні музичні явища.	2		4
Тема 12. Мистецтво: діалог традицій і новаторства. Дизайн.	2		4
Тема 13. Мистецтво в культурі минулого. Стилi та напрями мистецтва стародавніх епох і цивілізацій: античний, візантійський, романський, готика, ренесанс. бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм.		2	4
Тема 14. Мистецтво в культурі сучасності. Стилi та напрями мистецтва: імпресіонізм і постімпресіонізм, модернізм і постмодернізм		2	4
Тема 15. Екранні мистецтва. Форми поширення мистецтва (музеї, медіа, реклама)		2	4
ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості. Використовуються методи контролю, які сприяють підвищенню мотивації студентів – майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності, відповідно до специфіки фахової підготовки вчителя музики та виконавця – співака. Методи усного контролю - індивідуальне чи фронтальне опитування, дискусія, письмового - тестування, контрольна чи самостійна робота, індивідуальні письмові завдання, тощо.</p> <p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачами безпосередньо на лекційних та практичних заняттях усіх видів (онлайн та офлайн). Періодичний та семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності</p>
---	--

	розвитку студентів та засвоєння ними навчальної програми на певному етапі навчання.
Вимоги до письмових робіт	<p>При виконанні контрольної роботи студент повинен продемонструвати вміння у сфері науково-дослідної діяльності, роботи з готовими матеріалами, уміння творчого й оригінального вирішити поставлені завдання.</p> <p>Контрольну роботу студенти виконують самостійно протягом вивчення дисципліни з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу. Контрольна робота оцінюється від 1 до 10 балів.</p> <p>Письмова контрольна робота виконується на практичних заняттях. З переліком питань здобувач ознайомлюється за 10 днів до проведення контрольної роботи. Вони відповідають до матеріалу пройдених тем. Для заочної форми навчання перелік тем і питань до них оприлюднюється на навчальних платформах, де проводиться онлайн - форма занять із зазначенням терміну виконання. Роботи подаються як в друкованому варіанті, так і від руки. Реферативні дослідження, які виконуються за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.</p> <p>Теми рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукові основи інтеграції у мистецькій освіті. Інтегративні підходи до навчання дітей в зарубіжній та вітчизняній мистецькій педагогіці. 2 Концептуальні основи інтегрованого напрямку мистецької освіти у школах України. 3 Основні нормативні документи, які забезпечують викладання предмету «Мистецтво» у ЗЗСО. 3 Аналіз навчальної програми «Мистецтво» та підручників «Мистецтво» для учнів різних класів. 4 Основні методичні підходи до проектування та моделювання уроків мистецтва в різних класах. 5. Теоретичні засади інтеграції у шкільній мистецькій освіті 1 Досвід використання інтегративного підходу до мистецької освіти школярів у різних країнах світу (країну обрати самостійно). 6 Методика організації різних видів художньо-творчої діяльності учнів на уроках мистецтва в основній школі. 7 Методика використання сучасних художньо-педагогічних технологій на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво». 8. Інтегративні підходи до навчання дітей в музично-педагогічній концепції К. Орфа. 9 Ідеї синтезу різних видів мистецтв у педагогічній діяльності М. Леонтовича. 10. Реалізація завдань мистецької освітньої галузі згідно концепції Нової української школи. 11. Основи положення типових освітніх програм щодо мистецької галузі.

	<p>12. Порівняльний аналіз діючих програм «Мистецтво» для учнів різних класів. Порівняльний аналіз сучасних шкільних підручників «Мистецтво» для учнів різних класів..</p> <p>13. Мистецький тезаурус як фактор інтеграції. Основні види діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво».</p> <p>14 Взаємоузгодження домінуючих і синтетичних видів мистецтва в інтегрованому курсі «Мистецтво».</p> <p>15.Формування ключових компетентностей учнів початкових класів на уроках мистецтва відповідно до вимог НУШ.</p> <p>16. Методика організації слухання музики на уроках мистецтва. Художньо-педагогічний аналіз музичних творів у 8-9-х класах. 17. Вокально-хорова робота з учнями старших класів на уроках мистецтва.</p>
Практичні заняття	Під час семінарських / практичних занять здійснюється поточний контроль, основне завдання якого – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної творчої роботи. Основними формами контролю на практичних заняттях є тестування, виконання студентами контрольних та індивідуальних завдань.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти, Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальностей А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), В5 Музичне мистецтво
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю: екзамен (VII семестр) Форма здачі (комбінована); Структура білета і розподіл балів за завдання (3 питання)

7. Політика навчальної дисципліни

Важливим завданням сучасної системи вищої музично-педагогічної освіти є підготовка висококваліфікованого фахівця, який здатний бути активним провідником передових тенденцій та прогресивних методів музичної педагогіки. Дисципліна розроблена відповідно до Національної рамки кваліфікацій для рівня «бакалавр» та спрямована на досягнення шостого (6) рівня кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 із змінами та доповненнями). Вона є складовою частиною освітньої програми підготовки музично-педагогічних фахівців та відповідає логіці програми, її документам щодо оцінювання та результатів навчання. *Метою дисципліни* є формування у студентів компетентностей, необхідних для професійної діяльності: ефективного викладання інтегрованого курсу «Мистецтво», організації навчально-виховного процесу та застосування

сучасних методів музично-педагогічної практики. Студенти виконують *обов'язкові та додаткові письмові роботи*, що включають: контрольні роботи та письмові тестові завдання; самостійне опрацювання теоретичного матеріалу; онлайн-тестування в системі дистанційного навчання d-learn; письмові завдання відповідно до індивідуального графіку навчання.

У процесі виконання завдань студенти набувають умінь синтезувати, узагальнювати та систематизувати науковий матеріал, застосовувати наукові знання у професійній діяльності та дотримуватися принципів академічної доброчесності. У навчальному процесі студенти та викладач керуються морально-етичними принципами та правилами поведінки, визначеними Кодексом честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (ухвалено Конференцією трудового колективу 16 червня 2022 року). Відвідування занять (лекцій, семінарів та практичних занять) є обов'язковим. Пропуски практичних занять відпрацьовуються у встановленому порядку. Результати навчання: Студенти повинні *знати*: сутність інтеграції у педагогіці та мистецькій освіті; філософські, мистецько-культурологічні, психологічні та дидактичні основи інтеграції; методику викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» та основи шкільних програм; принципи формування ключових компетентностей учнів; основи оцінювання навчальних результатів; правила написання наукових та методичних робіт, академічну доброчесність.

вміти: моделювати та проводити уроки мистецтва різних типів, організовувати позакласні заходи; опрацьовувати науково-методичну літературу, добирати та систематизувати навчальний репертуар; проводити аналіз та оцінювання педагогічної діяльності; застосовувати методи синтезу, узагальнення та аналізу наукових і емпіричних даних у професійній діяльності. *Академічна доброчесність*: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти університету, ухваленими Вченою радою 31 травня 2022 року, протокол № 05. Відвідування занять. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні, семінарські та практичні заняття навчальної дисципліни (онлайн та офлайн). Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. У взаємовідносинах викладач та студенти керуються загальними моральноетичними принципами та правилами поведінки відповідно до Кодексу честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, ухваленого Конференцією трудового колективу університету 16 червня 2022 року.

Неформальна освіта: Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника», введене в дію наказом ректора від

24 листопада 2022 р. № 672

<https://nmv.cnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

--

Офіційні нормативно-методичні документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти. МОН України.
URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednya-osvita/derzhavni-standarti>
2. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 кл.
URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
3. Мистецтво. Навчальна програма для 10–11 кл. (рівень стандарту та профіль).
URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
4. Концепція Нової української школи (NUSH).
URL: <http://zakinppo.org.ua/images/2017/docs/10/konczepczyia.pdf>
5. Типові освітні програми 5–9 та 10–11 класів. МОН України.
URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednya-osvita/navchalni-programi/tipovi-osvitni-programi-dlya-2-11-klasiv>
6. Закон України «Про освіту».
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

Навчальні підручники та методичні посібники

7. Арнхейм Р. *Мистецтво та візуальне сприйняття*. URL: https://royallib.com/book/arnheym_rudolf/iskusstvo_i_vizualnoe_vospriyatie.html
8. Виготський Л. *Уява і творчість у дитячому віці*. URL: <https://www.twirpx.com/file/21852/>
9. Даніель С. *Мистецтво бачити: про творчі здібності сприйняття та виховання глядача*.
10. Селевко Г. *Сучасні освітні технології: навч. посібн.* URL: <https://studfiles.net/preview/5765122/>
11. Черешнюк І. *Використання медіатехнологій в початковій школі: метод. рекомендації*. 2016. URL: <http://www.osvita-verh.dp.ua/files/2016/Media.pdf>
12. Бут Т., Ейнскоу М. *Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл*. Київ: Плеяди, 2015.

Теоретичні джерела з мистецтва та творчості

13. Масол Л., Гайдамака О., Колотило О. *Мистецтво: електронний підручник для 1 класу*. Київ: Генеза, 2018. URL: <https://bristarstudio.com>
14. Мистецтво. Навчальна програма для 5-9 класів. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
15. Мистецтво. Навчальна програма для 10-11 класів, рівень стандарту. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
16. Мистецтво. Навчальна програма для 10-11 класів, профільний рівень. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>

17. Інститут модернізації змісту освіти. Електронні версії підручників для 1–11 класів. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
18. Інтернет-магазин «Українська програма». Мультимедійні підручники «Мистецтво». URL: <http://www.ukrprog.com/index.php>
19. Інтернет-магазин навчальних матеріалів «Розумники». Мультимедійні підручники «Мистецтво». URL: <http://rozumniki.net/>
20. Бех І. Д. Виховання особистості: підруч. К., 2008. 848 с.
21. Бібік Н. М., Вашуленко М. С., Мартиненко В. О., Коваль Н. С., Прищеп О. Ю. Формування предметних компетентностей в учнів початкової школи: монографія. Київ : Пед. думка, 2014. 346 с.
22. Бондар В. І. Дидактика. Київ : Либідь, 2005. 264 с. URL: <http://elib.npu.edu.ua/info/HQOh0ANORYoxFV/> Бондар В.І.- Дидактика.
23. Букреева Г. Б. Цікава музика-2: дидактичні ігри та вправи: 5-8 кл. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 108 с.
24. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ, 1997. 376 с.
25. Дичківська М. Інноваційні педагогічні технології: Практикум. Київ : Слово, 2013. 448 с.
26. Драйден Г., Вос Дж. Революція в навчанні / пер. з англ. М. Олійник. Львів, 2005. 542 с.
27. Енциклопедія освіти / АПН України; відповід. ред. В. Кремінь. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
28. Зелененька І. О. Музично-дидактичні ігри / Методичні рекомендації їх практичного використання на уроках музики. К.: НПУ, 2000. 36 с. 1
29. Іваничук М. Інтегроване навчання : сутність та виховний потенціал (Виховання особистості молодшого школяра в умовах інтегрованого підходу до навчання). Чернівці, 2004. 360 с.
30. Кадемія М., Шахіна І. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Планер», 2011. 220 с.
31. Масол Л. Загальна мистецька освіта : теорія і практика : монографія. Київ: Промінь, 2006. 432 с.
32. Масол Л., Гайдамака О., Белкіна Е., Калініченко О., Руденко І. Методика навчання мистецтва у початковій школі: посіб. для вчителів. Харків : Веста: Вид-во «Ранок», 2006. 256 с.
33. Масол Л., Гайдамака О., Колотило О. Мистецтво : 2 кл. : конспект-конструктор уроків мистецтва : домінанти змісту і методики. Київ : Генеза, 2019. 80 с.
34. Масол Л., Миропольська Н., Рагозіна В., Руденко І., Хлебникова Л. Формування базових компетентностей учнів загальноосвітньої школи в системі інтегративної мистецької освіти : метод. посіб. для вчителя / за наук. ред. Л. Масол. Київ : Пед. думка, 2010. 232 с.
35. Методика навчання мистецтва у початковій школі: посібник для вчителів / Л. М. Масол та ін. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
36. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навч. посібник. К. : КНУКіМ, 2006. 188 с.
37. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / за ред. О. Пехоти. Київ: А.С.К., 2002. 256 с.
27. Пальчевський С. Сугестопедагогіка. Рівне, 2002. 394 с.
38. Пасічний А. Образотворче мистецтво : словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2008. 216 с.
39. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. / за ред. О. І. Пометун. Київ : «А.С.К.», 2004. 192 с.

40. Поплавська Ю. Використання комп'ютерних засобів навчання на уроках музики в початковій школі // Мистецтво та освіта, 2007. №3. С.41-45.
41. Поплавська Ю. О. Методика навчання музичної грамоти в початковій школі: Навчально-методичний посібник для студентів педвузів. Вінниця: ВДПУ, 2000. 82 с.
42. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: Навчально-методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
43. Рудницька О. Педагогіка : загальна та мистецька : навч. посіб. К.: Інтерпроф, 2002. 270 с. 28. Савченко О. Дидактика початкової школи : підруч. для студ. пед. факульт. Київ : Генеза, 2002. 368 с.
44. Сорока Г. Сучасні виховні системи та технології. Харків, 2002. 128 с.
45. Школа і музей : працюємо разом : навч.-метод. посіб. із музейн. педагогіки / Гурин О. та ін.; за ред. О. Караманова, А. Цибка. Львів : Літопис, 2009. 243 с.
46. Чайковська О. Комп'ютерний практикум у системі початкової музичної освіти // Рідна школа. 2004. №10. С. 25-28.
47. Формування образного мислення [Науково-методичне видання] / За ред. Л. Масол, В. Рагозіної, М. Скирди. Нью-Йорк; Київ, 2001. 78 с.
48. Чепіль М., Дудник Н. Педагогічні технології : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 224 с. 206 Л. М. Масол. Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво»
49. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти: навч. посібник. К.: ВЦ «Академія», 2016. 240 с.
50. Янкул В. Можливості та проблеми використання комп'ютера на сучасному уроці музики // Комп'ютер у школі та сім'ї. 2005. №2. С. 21-22.

Електронні ресурси

51. Методичний портал Інтернет ресурсів для вчителів художньо-естетичного циклу. URL: <http://metodportal.com/node/5>
52. Відео та фонотека мережі Інтернет. URL: <http://www.youtube.com/>
53. Енциклопедія мережі Інтернет. URL: <https://uk.wikipedia.org>

Міжнародні джерела та дослідження

54. UNESCO. *RoadMap for Arts Education: Building Creative Capacities for the 21st Century*. URL: http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CLT/CLT/pdf/Arts_Edu_Road_Map_en.pdf
55. Robinson K. *Out of Our Minds: Learning to be Creative*. 2011. URL: <https://www.amazon.com/Out-Our-Minds-Learning-Creative/dp/1907312471>
56. Eisner E. *The Arts and the Creation of Mind*. Yale University Press, 2002.
57. Gardner H. *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. Basic Books, 2011.
58. Hetland L., Winner E., Veenema S., Sheridan K. *Studio Thinking: The Real Benefits of Visual Arts Education*. Teachers College Press, 2013.
59. Burnard P. *Teaching Creativity in Higher Education*. Routledge, 2012.
60. Kershaw B. *The Arts and Education: Creativity, Culture and Curriculum*. Routledge, 2018.
61. Duncum P. *Visual Culture in the Classroom: Case Studies in Art Education*. Routledge, 2015.
62. Bresler L. *International Handbook of Research in Arts Education*. Springer, 2014.

63. Efland A. *Art and Cognition: Integrating the Visual Arts in the Curriculum*. Teachers College Press, 2002.
64. Bamford A. *The Wow Factor: Global Research Compendium on the Impact of the Arts in Education*. Waxmann Verlag, 2006.
65. Hetland L., Winner E. *Studio Thinking 2: The Real Benefits of Visual Arts Education*. Teachers College Press, 2013.
66. McCarthy K., et al. *Gifts of the Muse: Reframing the Debate About the Benefits of the Arts*. RAND Corporation, 2004.

Інформаційні ресурси

67. Профіль cnu.edu.ua
68. Система дистанційного навчання Карпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://ceeq.cnu.edu.ua/vkhid-2/>
69. Репозитарій Карпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://lib-repo.cnu.edu.ua/>
70. Наукова бібліотека Карпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://cnu.edu.ua/naukova-biblioteka-universytetu/>
71. Репозитарій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського <https://irbisnbuv.gov.ua/everlib>
72. Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка <https://lib.if.ua/>

Викладач:

кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри методики
музичного виховання та диригування

Т.М.Маскович